

INTERNETDAN FOYDALANISH – CHEKSIZ TA'LIM IMKONIYATIDIR

Solijonova Marjona Sadirdin qizi

FarDU filologiya fakulteti o`zbek tili yo`nalishi 1-kurs talabasi

Aldashev Ilxomjon

FarDU Axborot texnologiyalari kafedrasida o`qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada hozirgi kunda internetning butun insoniyatga, mamlakat rivojiga ta'siri, xususan, yoshlar o'rtasida axborot texnologiyalarining roli va ahamiyati haqida so'z borgan. Shuningdek, internetning yoshlar hayotidagi ijobiy va salbiy oqibatlarini va bu xususdagi ayrim muammolarga tavsiyalar berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyalari, globallashtirish, kompyuterlashtirish, saytlar, Igromaniya, ChatGPT.

USING THE INTERNET IS AN ENDLESS LEARNING OPPORTUNITY

Abstract: This article talks about the influence of the internet on the entire humanity and countries, especially the role and importance of information technology among young people. Also, the positive and negative consequences of the internet in the life of young people and recommendations for some problems in this regard were given.

Keywords: Information technology, globalization, computerization, sites, Igromania, ChatGPT.

XXI asr- axborot texnologiyalari taraqqiyoti asri. Bugungi kun taraqqiyotini jahon axborot tarmog'i- internetsiz tasavvur qilish qiyin.

Bilamizki, internet axborot va hujjatlarning o'zaro almashinishini ta'minlaydigan kompyuter tarmoqlarini birlashtirgan xalqaro tizimdir.

Aslini olganda, bu tarmoqning imkoniyatlari cheksiz bo'lib, bu esa bizga raqamli dunyo bo'ylab sayohat qilishimizga yordam beradi. Bu imkoniyatlardan foydalanish uchun faqatgina kompyuter yoki smartfon va internetga ulanish imkoniyati bo'lsa bas.

Internetning ijobiy va salbiy tomonlari mavjud. Quyidagi haqiqatlar internetning ijobiy va salbiy tomonlarini tushuntiradi:

Ijobiy tomonlari:

1. Ma'lumotlarni oson topa olish: Internet orqali dunyo bo'ylab eng yangi va kerakli ma'lumotlarga tez, oson va samarali erishish mumkin. Bu o'rganish va rivojlanish uchun katta imkoniyat yaratadi.

2. Aloqa va kommunikatsiya: Internet orqali insonlar, do'stlar, oilalar va kasblar orasida uzluksiz aloqalar o'rnatish, xabar almashish va faol kommunikatsiya o'tkazish mumkin.

3. Ilmiy tadqiqot va o'quv-uslubiy ma'lumotlar: O'quv-yo'nalishlar, ilmiy tadqiqotchilar, o'qituvchilar va talabalar uchun internet keng imkoniyatlar yaratadi. Maktablar, oliy o'quv yurtlari va universitetlar o'quv materiallarini onlayn taqdim etadi.

4. Iqtisodiy rivojlanish: Internet tijorat va biznes sohasida rivojlanishni kengaytiradi. Onlayn do'konlar, xizmatlar, xaridorlar va sotib olish usullari orqali iqtisodiy faoliyatni yanada osonlashtiradi.

5. Media va axborotlar: Internet orqali yangiliklar, maqolalar, radio va telekanallar orqali dunyodagi eng so'nggi hodisalardan, ilmiy va ijtimoiy yangiliklardan xabardor bo'lish mumkin.

Salbiy tomonlari:

1. Ma'lumot xavfsizligi: Internet foydalanuvchilari uchun ma'lumotlarini xavfsiz saqlash va ulash uchun to'g'ri tahlil etilishi zarur. Ma'lumot olish uchun kasblar, hackerning to'garaklari va shifrlangan axborotni olish uchun harakat qiladigan kishilarga qarshi kurash kerak.

2. Zamonaviy xavfsizlik muammolari: Internet yuqorida aytib o'tilgan imkoniyatlari yuzasidan, viruslar, maleolarni chiqaruvchi dasturlar va boshqa xavfsizlik muammolari uchun internet foydalanuvchilarini xavfsizlik sohasida ma'lumotli qilish kerak.

3. Ma'lumot manipulyatsiyasi: Internetda yolg'on, disinformatsiya va ma'lumot manipulyatsiyasi odatda ko'p rivojlanib kelmoqda. Bu salbiy tomon, jamiyatga zarar yetkazuvchi va ma'lumotni tasfiyalash uchun kurashishni talab qiladi.

4. Intellektual mulki himoya: Internet orqali x easily" href="/qiziqarli-videolar/" rel="nofollow">kompyuter dasturlar, musiqa, rasmlar, videolar va boshqa tarkiblarni olish kengaytmasi, intellektual mulklarni himoya qilishda muammolar yaratishi mumkin.

5. Axborot terorizmi va yozuvchi axborotlar: Internet orqali terroristlar, ekstremistlar va boshqa jinoyatchilar o'zlarining maqsadlari uchun axborotlar

tarqatish, rekrut qilish va uyushmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishlari mumkin.

Internetning ijobiy va salbiy tomonlari bilan doim shug'ullanish, yangiliklarga e'tibor qaratish va o'zingizni himoya qilish juda muhim.

Internetning ijobiy va salbiy tomonlari haqida juda ko'plab bahs-munozaralar bo'lgan va u hali-xanuz davom etmoqda. Dastavval, men ham bu tarmoqning foydali jihatlarini inkor etmagan holda undan noo'rin foydalanish natijasida kelib chiqayotgan ayrim muammolarga e'tibor bermoqchiman. Chunki har bir narsaning salbiy tomonini tahlil qilmay turib, uning yaxshi xususiyatlari qadriga yetish mushkul deb hisoblayman.

Internetda foydalanish madaniyati, insonlarning internet resurslaridan samarali foydalanishini, internet jamiyatiga qarshi mas'uliyatni o'rganishini va internetdagi o'zaro munosabatlarini o'z ichiga oladi. Bu tushuncha foydalanuvchilarga internetda etik xulosa qilish, saytlardagi ma'lumotlarni xavfsiz va adolatli qo'llash, boshqa foydalanuvchilar bilan adolatli aloqalar o'rnatishni o'rgatadi. Internetda foydalanish madaniyati quyidagi muhim nuqtalarni o'z ichiga oladi:

Adolat va hurmat: Internetda adolat va hurmat qilish, boshqa foydalanuvchilarni, ularning ma'lumotlarini, fikrlarini qondirish, ularni hursand qilish va xavfsiz aloqalarni saqlashni o'z ichiga oladi.

O'z huquqlaringizni bilish: Foydalanuvchilar internetda o'z huquqlarini tushunib, ularni himoya qilish va ularni boshqa insonlarning huquqlariga hursand qilishni o'rganishadi.

Xavfsizlik: Foydalanuvchilar internetda xavfsizlikni o'rganish, shifrlash texnologiyalari va internet xavfsizligi uchun muhim amallarni o'rganib chiqishadi. Xavfsizlik hech qanday shaxsiy ma'lumotlar va bank hisob-kitoblari uchun muhimdir.

Aloqalar va xabardorlik: Internetda foydalanuvchilar o'zaro aloqalarni rivojlantirish, xabar almashish, izohlar qoldirish va ijtimoiy mediada ishtirok etishni o'rgatishadi. Ammo, bu faoliyatlar o'zaro hurmat va adolatga asoslanishi kerak.

Tanqidiy fikrlar: Internetda tanqidiy fikrlar, o'zaro munosabatlarda adolat va hurmatni saqlash uchun muhimdir. Har bir foydalanuvchi tanqidiy fikrlarni izohlashda bevosita va hamkorlik ruhiyatida bo'lishi kerak.

Xavfsiz ma'lumotlar: Foydalanuvchilar internetda ma'lumotlarni boshqalarga yetkazish va ularni xavfsiz saqlashni o'rganishadi. Shaxsiy ma'lumotlarni nazorat qilish, shifrlash va xavfsizlik sohasida eng so'nggi xususiyatlar bilish juda muhimdir.

Internetda foydalanish madaniyati shaxsiy rivojlanish, ma'lumotlarni xavfsiz saqlash, o'zaro munosabatlar va jamiyatga qarshi mas'uliyatni o'rganishga xizmat qiladi. Foydalanuvchilar bu qoidalarga amal qilib, internetni foydali, maqbul va xavfsiz bir orqaga aylantirishadi.

Masalan, bugungi kun yoshlari xohlagan mavzudagi referatni, istalgan ma'lumotni, turfa rasmlarni tayyor holda internetdan topib, ulardan nusxa ko'chirib olishni, kitob, gazeta, jurnallardan yoki ensiklopediyalardan qidirishdan ko'ra afzal ko'radilar. Bu bilan internetni batamom rad qilmoqchi emasman. Faqat undan me'yorida foydalanishni bilishimiz kerak. Aks holda tarmoq bizning sog'lig'imizga, ruhiyatimizga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Men XXI asrning mustaqil fikrlovchi yosh avlodi sifatida internet yoki zamonaviy gajetlarning ijobiy tomonlarini yoritib berar ekanman, ular hayotimizga ko'plab qulay imkoniyatlarni olib kirdi deb ayta olaman. Siz turgan joyingizda turli onlayn kurslarida qatnashish, masofa uzoq bo'lsa ham taniqli olimlar, kashfiyotchilar, bilimli, tajribali ustozlardan bilim olish imkoniyatiga egasiz. Yokida istalgan bilimga ehtiyojningiz bo'lsa, u bilan daqiqalar ichida tanishishga ham ulgurasiz. Chet tillarini puxta o'rganish va uyingizda turib manzarali, ko'ngilochar manzillarni onlayn tomosha qilishingiz mumkin.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek: "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari rivoji barcha sohalarning jadal taraqqiyotiga xizmat qiladi, odamlarga qulaylik yaratadi".

Xulosa qilib aytmoqchimanki, internet tarmoqlari sizning istaklaringizni, umuman olganda siz xohlagan axborotni yaratib beradi. Qo'lingizda imkoniyatlar juda serob. Ulardan qay maqsadda, qay usulda foydalanish esa o'z qo'lingizda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. TALIM JARAYONINI TASHKIL ETISHDA METODLAR VA ULARNING IMKONIYATLARI I Aldashev, S Aldasheva - Journal of technical research and development, 2023
2. TEXNOLOGIYA DARSLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI O'RNINI M To'rayev, ST Aldasheva, IT Aldashev - Results of National Scientific Research International ..., 2023
3. O 'QUV JARAYONIGA MEDIA TA'LIMNING INTEGRATSIYASI I Aldashev - Scientific journal of the Fergana State University, 2023
4. Yuldasheva, G., & Yo'ldosheva, M.(2023). Yangi innovatsion texnologiyalarning pedagogik jarayondagi roli. Talqin va tadqiqotlar, 1(6).

5. Алдашев, И. (2020). Современные информационные технологии в образовании-это новые возможности. Экономика и социум, (6 (73)), 341-344.
6. Shermatova, H. M. (2023, January). Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt tizimlarini ijtimoiy-iqtisodiy sohalarda qo'llanilishi. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE"
7. THE TIME OF SCIENTIFIC PROGRESS" (Vol. 2, No. 1, pp. 107-113). Mirzayevna, S. H., Muhammadaliyevna, A. S., & Qizi, O. M. O. (2022). Boshlang'ich Sinflarda Ta'lim Sifatini Oshirishda Aktdan Foydalanish. Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali, 1(13), 69-74.
8. Mirzaakbarov, D. D. (2021). DIRECTIONS FOR THE INTRODUCTION OF NEW INFORMATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION. Экономика и социум, (4-1), 211-214.
9. O 'QITUVCHI ISHINDA IJODIY YONDARISH XUSUSIYATLARI I Aldashev - Results of National Scientific Research International ..., 2023
10. Ta'lim jarayonida kompyuter o'yin texnologiyalarining o'rni*ITX Aldashev - ... : Innovative, educational, natural and social sciences, 2022
11. The importance of primary school teachers to use act in their activities T Tojiyev, I Aldashev - 2022